

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ**

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

Освітня програма «Туризм»

Факультет Економічний

Розробники: Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО, завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, д.е.н., професор; Ірина КУДІНОВА, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, к.е.н., доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Сталий розвиток туризму» є обов'язковою для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» та формує у здобувачів системне уявлення про закономірності, принципи та механізми забезпечення сталого розвитку туристичної галузі на локальному, регіональному та глобальному рівнях відповідно до принципів екологічної безпеки, соціальної відповідальності та економічної доцільності. У процесі вивчення дисципліни розглядаються підходи до раціонального використання природних і культурних ресурсів, механізми збереження туристичних дестинацій, а також способи забезпечення балансу між потребами туристів, місцевих громад і навколишнього середовища. Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними основами сталого розвитку; принципами формування концепції сталого розвитку; чинниками сталого розвитку туризму в регіоні; сучасними концепціями сталого розвитку туризму; вивчення міжнародних стандартів та практик сталого туризму; аналіз впливу туристичної діяльності на природне середовище, економіку та соціокультурну сферу; формування навичок оцінювання сталості туристичних дестинацій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	2
Семестр	1	2
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	100 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою даної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти «бакалавр» системного уявлення про принципи сталого розвитку туристичної діяльності, розвиток навичок аналізу впливу туризму на довкілля та суспільство, а також здатності застосовувати сучасні підходи до управління туристичними процесами з урахуванням вимог сталості.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

K28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

K31. Знання і розуміння засад збалансованого природокористування з урахуванням екологічних і соціокультурних аспектів з акцентом на розвиток сільського зеленого туризму.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР23. Розуміти і вміти використовувати на практиці засади

збалансованого природокористування з урахуванням екологічних і соціокультурних аспектів з акцентом на розвиток сільського зеленого туризму.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. Сталий розвиток туризму: екологічні, соціокультурні та економічні аспекти														
Тема 1. Концепція сталого розвитку та її еволюція.	1	10	2	2			6	14	2	2				10
Тема 2. Сталий розвиток у сфері туризму.	2	10	2	2			6	12	1	1				10
Тема 3. Екологічні аспекти туристичної діяльності.	3/4	14	4	4			6	12	1	1				10
Тема 4. Соціокультурні фактори сталого туризму.	5/6	14	4	4			6	12	1	1				10
Тема 5. Економічна ефективність та відповідальність у туризмі.	7	10	2	2			6	12	1	1				10
Разом за модулем 1		58	14	14			30	62	6	6				50
Модуль 2. Управління, інновації та безпека у сфері сталого туризму														
Тема 6. Управління туристичними дестинаціями.	8/9	14	4	4			6	11	0,5	0,5				10
Тема 7. Екотуризм та відповідальне споживання туристичних послуг.	13/14	14	4	4			6	11	0,5	0,5				10
Тема 8. Міжнародні організації та стандарти сталого туризму.	10	14	4	4			6	12	1	1				10
Тема 9. Цифрові технології у сталому туризмі.	11/12	10	2	2			6	12	1	1				10
Тема 10. Інноваційні технології у сфері сталого туризму.	13	10	2	2			6	12	1	1				10
Разом за модулем 2		62	16	16			30	58	4	4				50
Усього годин		120	30	30	-	-	60	120	10	10				100

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція сталого розвитку та її еволюція.	2
2.	Сталий розвиток у сфері туризму.	2
3.	Екологічні аспекти туристичної діяльності.	4
4.	Соціокультурні фактори сталого туризму.	4
5.	Економічна ефективність та відповідальність у туризмі.	2
6.	Управління туристичними дестинаціями.	4
7.	Екотуризм та відповідальне споживання туристичних послуг.	4
8.	Міжнародні організації та стандарти сталого туризму.	4
9.	Цифрові технології у сталому туризмі.	2
10.	Інноваційні технології у сфері сталого туризму.	2

4. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція сталого розвитку та її значення для туризму	2
2.	Принципи сталого розвитку туристичних дестинацій	2
3.	Екологічні наслідки туристичної діяльності	4
4.	Соціокультурний вплив туризму на місцеві громади	4
5.	Економічна ефективність сталого туризму	2
6.	Управління та планування розвитку туристичних дестинацій	4
7.	Екотуризм та відповідальне споживання туристичних послуг	4
8.	Міжнародні організації та стандарти у сфері сталого туризму	4
9.	Цифрові технології у забезпеченні сталого розвитку туризму	2
10.	Інноваційні технології та smart-рішення у сталому туризмі	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні засади сталого розвитку туризму	6
2.	Екологічні аспекти сталого туризму	6
3.	Соціокультурний вимір туризму	6
4.	Економіка та управління сталим туризмом	6
5.	Спеціалізовані види сталого туризму	6
6.	Державне та міжнародне регулювання туризму	6
7.	Інновації та сучасні технології у туризмі	6

8.	Безпека, кризи та відновлення туристичних територій	6
9.	Партнерство та відповідальність у туристичній сфері	6
10.	Практика та перспективи розвитку сталого туризму	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Сталий розвиток туризму: екологічні, соціокультурні та економічні аспекти		
Практична робота 1. Концепція сталого розвитку та її значення для туризму	ПРН 16, 23 Знати: - сутність концепції сталого розвитку та її роль у розвитку туристичної галузі; - принципи соціальної відповідальності в туризмі; - основи збалансованого природокористування та їх значення для збереження природних і соціокультурних ресурсів; - екологічні, економічні та соціокультурні аспекти сталого розвитку туризму. Вміти: - діяти відповідно до принципів соціальної відповідальності під час організації туристичної діяльності; - оцінювати вплив туризму на природне та соціокультурне середовище;	15

	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати на практиці засади збалансованого природокористування в туристичній діяльності; - обґрунтовувати необхідність впровадження принципів сталого розвитку в туристичній сфері та сільському зеленому туризмі. 	
<p>Практична робота 2. Принципи сталого розвитку туристичних дестинацій</p>	<p>ПРН 04, 16, 23</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні принципи сталого розвитку туристичних дестинацій; - особливості організації рекреаційно-туристичного простору на засадах сталого розвитку; - екологічні, соціокультурні та економічні складові сталого функціонування туристичних дестинацій; - роль місцевих громад та суб'єктів туристичної діяльності у забезпеченні сталого розвитку територій. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору відповідно до принципів сталого розвитку; - діяти відповідно до принципів соціальної відповідальності під час планування туристичної діяльності; - застосовувати на практиці засади збалансованого природокористування в туристичних дестинаціях; - оцінювати ефективність впровадження принципів сталого розвитку в управлінні туристичними територіями. 	15
<p>Практична робота 3. Екологічні наслідки туристичної діяльності</p>	<p>ПРН 05, 16, 23</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні види екологічного впливу туристичної діяльності на природне середовище; - причини виникнення та наслідки екологічних проблем у туристичних дестинаціях; - принципи екологічно відповідального туризму та збалансованого природокористування; - сучасні підходи до мінімізації негативного впливу туризму на довкілля. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати вплив туристичної діяльності на природні ресурси та рекреаційно-туристичний потенціал території; - оцінювати екологічні ризики, пов'язані з розвитком туризму; - діяти відповідно до принципів соціальної та екологічної відповідальності у сфері туризму; - застосовувати засади збалансованого природокористування для збереження природних ресурсів і забезпечення сталого розвитку туристичних територій. 	15

<p>Практична робота 4. Соціокультурний вплив туризму на місцеві громади</p>	<p>ПРН 16, 23 Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність соціокультурного впливу туризму на місцеві громади; - роль місцевого населення у розвитку туристичних дестинацій; - принципи соціальної відповідальності у взаємодії з місцевими громадами та туристами; - позитивні та негативні соціокультурні наслідки туристичної діяльності; - значення культурної спадщини, традицій і звичаїв для розвитку туризму; - особливості збереження соціокультурного середовища в умовах розвитку туризму та сільського зеленого туризму. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - діяти відповідно до принципів соціальної відповідальності під час організації туристичної діяльності; - оцінювати вплив туризму на культурні традиції, спосіб життя та соціальне середовище місцевих громад; - визначати позитивні та негативні соціокультурні наслідки розвитку туризму; - застосовувати принципи сталого розвитку для збереження культурної спадщини та місцевої ідентичності; - розробляти рекомендації щодо мінімізації негативного впливу туризму на місцеві громади; - враховувати інтереси місцевого населення під час планування та реалізації туристичних проєктів. 	<p>15</p>
<p>Практична робота 5. Економічна ефективність сталого туризму</p>	<p>ПРН 05, 16, 23. Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність економічної ефективності сталого туризму та її значення для розвитку туристичних дестинацій; - основні показники оцінювання економічної ефективності туристичної діяльності; - роль рекреаційно-туристичного потенціалу території у забезпеченні сталого економічного розвитку; - принципи соціальної відповідальності у сфері туризму; - засади збалансованого використання природних і соціокультурних ресурсів у туристичній діяльності; - взаємозв'язок економічних, екологічних та соціокультурних складових сталого туризму. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території з позицій економічної ефективності його використання; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - оцінювати економічний вплив туристичної діяльності на розвиток територій та місцевих громад; - діяти відповідно до принципів соціальної відповідальності під час планування та організації туристичної діяльності; - застосовувати принципи збалансованого природокористування для забезпечення довгострокової економічної ефективності туризму; - обґрунтовувати економічну доцільність впровадження принципів сталого розвитку в туристичній сфері; - розробляти пропозиції щодо підвищення економічної ефективності туристичної діяльності із збереженням природних і соціокультурних ресурсів. 	
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1.		100
Модуль 2. Управління, інновації та безпека у сфері сталого туризму		
Практична робота 6. Управління та планування розвитку туристичних дестинацій	<p>ПРН 04, 05, 23.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність та основні підходи до управління туристичними дестинаціями; - особливості організації рекреаційно-туристичного простору; - складові рекреаційно-туристичного потенціалу території; - принципи та етапи планування розвитку туристичних дестинацій; - чинники, що впливають на конкурентоспроможність туристичних дестинацій. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; - аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; - визначати перспективні напрями розвитку туристичних дестинацій; - оцінювати можливості використання туристичних ресурсів території; - обґрунтовувати заходи щодо розвитку та вдосконалення туристичних дестинацій. 	12
Практична робота 7. Екотуризм та відповідальне споживання туристичних послуг	<p>ПРН 16, 23.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність екотуризму та його роль у забезпеченні сталого розвитку туризму; - принципи відповідального споживання туристичних послуг; - основи збалансованого природокористування в туристичній діяльності; 	12

	<ul style="list-style-type: none"> - екологічні та соціокультурні аспекти розвитку екотуризму; - вплив туристичної діяльності на природне середовище та місцеві громади; - принципи соціальної відповідальності суб'єктів туристичної діяльності та туристів. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - діяти відповідно до принципів соціальної відповідальності під час споживання та організації туристичних послуг; - оцінювати вплив туристичної діяльності на природне та соціокультурне середовище; - застосовувати принципи збалансованого природокористування в екотуристичній діяльності; - обирати туристичні послуги та маршрути з урахуванням принципів відповідального споживання; - обґрунтовувати необхідність впровадження екологічно відповідальних практик у туристичній сфері; - розробляти рекомендації щодо мінімізації негативного впливу туризму на довкілля та місцеві громади. 	
<p>Практична робота 8. Міжнародні організації та стандарти у сфері сталого туризму</p>	<p>ПРН 16, 23.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - роль міжнародних організацій у розвитку сталого туризму; - основні міжнародні стандарти, принципи та ініціативи у сфері сталого туризму; - принципи соціальної відповідальності в туристичній діяльності; - вимоги щодо збалансованого використання природних і соціокультурних ресурсів у туризмі; - значення міжнародних стандартів для забезпечення сталого розвитку туристичних дестинацій та підприємств; - сучасні тенденції впровадження стандартів сталого туризму на міжнародному та національному рівнях. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати принципи соціальної відповідальності у професійній діяльності; - аналізувати вимоги міжнародних стандартів у сфері сталого туризму; - оцінювати можливості впровадження міжнародних практик сталого туризму в діяльність туристичних підприємств і дестинацій; - використовувати засади збалансованого природокористування відповідно до міжнародних стандартів; - обґрунтовувати необхідність дотримання міжнародних вимог щодо сталого розвитку туризму; 	<p>12</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - розробляти пропозиції щодо впровадження принципів сталого туризму в практику туристичної діяльності. 	
<p>Практична робота 9. Цифрові технології у забезпеченні сталого розвитку туризму</p>	<p>ПРН 04, 05, 23</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - роль цифрових технологій у забезпеченні сталого розвитку туризму; - сучасні цифрові інструменти для аналізу та управління туристичними дестинаціями; - можливості використання цифрових платформ, мобільних застосунків та геоінформаційних систем у туристичній діяльності; - принципи цифрового моніторингу туристичних ресурсів і туристичних потоків; - значення цифровізації для збалансованого використання природних і соціокультурних ресурсів. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати цифрові технології для аналізу рекреаційно-туристичного потенціалу територій; - застосовувати онлайн-сервіси та цифрові платформи для збору й обробки туристичної інформації; - оцінювати вплив цифрових рішень на сталий розвиток туристичних дестинацій; - використовувати цифрові інструменти для популяризації туристичних ресурсів та туристичних продуктів; - обґрунтовувати напрями впровадження цифрових технологій для забезпечення збалансованого природокористування та розвитку сільського зеленого туризму. 	12
<p>Практична робота 10. Інноваційні технології та smart-рішення у сталому туризмі</p>	<p>ПР 04, 05, 16, 23.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність інноваційних технологій та smart-рішень у сфері туризму; - принципи функціонування smart-дестинацій та smart-туризму; - сучасні цифрові інструменти управління туристичними потоками та туристичною інфраструктурою; - роль інновацій у забезпеченні екологічної, соціальної та економічної сталості туризму; - можливості застосування інтелектуальних систем для підвищення якості туристичних послуг. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати можливості впровадження smart-рішень у туристичних дестинаціях; - використовувати інноваційні технології для підвищення ефективності туристичної діяльності; 	12

	- оцінювати вплив інновацій на сталий розвиток туристичних територій; - розробляти пропозиції щодо впровадження smart-технологій у сфері туризму та рекреації; - застосовувати інноваційні підходи для раціонального використання природних і соціокультурних ресурсів туристичних дестинацій.	
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2.		100
Навчальна робота		(M1+M2)/2*0,7≤70
Екзамен		30
Всього		(Навчальна робота + залік) ≤100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени / заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України).
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Регіональна політика сталого розвитку туризму: Навчальний посібник. / Т. В. Шелеметьєва, Д. Ю. Мамотенко. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. – 275 с.
2. Система управління сталим розвитком подій. Вимоги та настанови щодо застосування.
[file:///C:/Users/user/Downloads/NTO.UA%20 %20Standardisation%20 %20Guide lines%20 %2006-01-2020-EventManagement.pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/NTO.UA%20%20Standardisation%20%20Guide%20lines%20%2006-01-2020-EventManagement.pdf)
3. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Ірина Олександрівна Цимбалюк, Анастасія Юріївна Савчук. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 211 с.
4. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. – К. : НУБіП України, Том 1, 2025. – 545 с.
5. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина I / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 411 с.
6. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина II / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 448 с.
7. Туризм та супутні послуги. Система управління сталим розвитком закладів розміщення. Вимоги : ДСТУ ISO 21401:2020 (ISO 21401:2018, IDT)
8. Управління сталим розвитком індустрії туризму: монографія / А.В. Стойка, К.А. Горюнова – Київ : МДУ, 2024. – 161 с.

Допоміжна

1. Добрянська Н., Лебедева В., Курченко Д. Сталий розвиток регіонів через публічне управління туризмом: механізми, виклики та перспективи. *Food Industry Economics*. 16(4):47-52.
2. Katyukha D., Yurovchyk V., Horiunova K., Melnychenko S., Myronov Y. Leveraging Cultural Heritage for Sustainable Tourism Growth: Contemporary Strategies for Conservation and Promotion // *OIDA International Journal of Sustainable Development*, 2025 С. 53-65.
<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-105006486606&origin=recordpage>
3. Melnychenko, S., Cholyshkina, O., Rtyshchev, S., Mishchenko, A., Karpinskyi, R. Intelligent Systems in The Management of Regional Resources: Benefits for Sustainable Development / *Inteligentne systemy w zarzadzaniu zasobami*

regionalnymi – korzyści dla zrównoważonego rozwoju // *Studia Ecologiae et Bioethicae*, 2024, 22(3), pp. 57–69.

4. Melnychenko Svitlana; Kudinova Iryna; Mosiiuk Stefaniia; Samsonova Viktoriia; Neilenko Sergii. Eco-Friendly Hospitality in the Digital Era: Trends, Technologies, and Transformations // *Communications in Computer and Information Science*, 2025, pp. 3-28

5. Роїк, О. Р. Напрямки сталого розвитку туризму України в умовах післявоєнного відновлення. *Економічний простір*. 2023. № 184. С. 58–61 DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/184-9>.

6. Єрко, І. (2023). Сталий та безпечний розвиток туризму як один з критеріїв трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії. *Підприємництво та інновації*, (29), 7-13. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.1>

Інформаційні ресурси

1. Якість і безпека в сфері туризму і гостинності | NTO.UA. <https://nto.ua/quality>.

2. Впровадження стандартів сталого туризму на базі установ ПЗФ – практичні кроки та інноваційні рішення. <https://livingplanet.org.ua/novuny/vprovadzhennya-standartiv-stalogo-turizmu-na-bazi-ustanov-pzf-praktichni-kroki-ta-innovatsijni-rishennya>.

3. Чорний. О. Сталий розвиток українського туризму: що маємо створити для майбутнього? URL: <https://ukraine-oss.com/stalyj-rozvytok-ukrayinskogo-turyzmu-shho-mayemo-stvoryty-dlya-majbutnogo>.